

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Visio tertia ca. iij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia libri

usq; i hebreo nō ha
bet. Tūc obstupuit
rex: z surgens p̄pere
ait. Nonne tres tm̄
mism̄ in ignē? Et ec
ce video viros quat
tuor ābulātes i me
dio ignis: z sp̄s q̄rti
sillis est filio dei, qd̄
de angelo intelligi p̄t. Tūc vocavit eos rex:
z egressi sūt. Et mirabāf oēs q̄ capill̄ eozū
nō eēt adust̄: nec etiā saraballa immutata.
Et ait rex. Nō ē de⁹ ali⁹ q̄ ita possit saluare.
Et posuit edictū: vt q̄ blasphemā loqueret̄
in deum eoz̄ periret: z dom⁹ e⁹ vastaret̄, z re
stituit eis p̄ncipatū prouinciarum.

Tertia visio danielis. Cap. iii.

Equitur tertia

visio danielis: quā nō scripsit
daniel: s; ē epla reḡ quā scri
psit vniuerso regno suo postq̄ de bestia resti
tut⁹ est i hoīem z i regnū. In q̄ p̄dicauit mi
rabilia q̄ fecerat apd̄ eū d̄s excelsus. Forma
aut̄ eplē hec ē quā interseruit daniel op̄i suo.
Ego nabuchodonosor florēs z elat̄ in sup̄
biā: somniū vidi qd̄ p̄terruit me, z vocatis
cūctis sapētib; babilōis solutionē ei⁹ non
indicauerūt mihi donec ingressus ē collega
daniel cui nomē bal
thasar, q̄ h; sp̄ritus
deoz̄ scōz̄: z dixit ei.
Videbā sup̄ stratū
meū, z ecce arbor in
medio terre: p̄ceritas vsq; ad celū, z aspe
ctus ei⁹ vsq; ad terminos t̄re, z esca vniuerso
rū in ea, z sub ea habitabāt aīalia z bestie, z i
ramis ei⁹ volucres: z ex ea vescebat oīs ca
ro, z ecce vigil z san
ctus d̄ celo descēdit
et ait. Succidite ar
borē z ramos z fru
ctus ei⁹ z fugiant ex
ea bestie z volucres.
Verūtamen; germen
ei⁹ in terra sinite, z cū feris ps̄ ei⁹ i herbis ter
re. Cor ei⁹ ab hūano cōmutet̄, z cor fere def
ei: et septem tpa cōmutent̄ sup̄ eā. In senten
tia vigilū decretum est: z petitiō scōz̄ est do
nec cognoscāt viuētes: qm̄ dñaf excelsus in
regno hoīm et cui voluerit dabit illud. Tūc

Theologi aut̄ dicūt
duas esse vires anie,
superiore quā ratio
nabilitatē, inferiorē
quam sensualitatē: di
cunt, z sic forte in sen
tētia nō differūt phi
losophi z theologi.

Tūc vocavit eos rex:
z egressi sūt. Et mirabāf oēs q̄ capill̄ eozū
nō eēt adust̄: nec etiā saraballa immutata.
Et ait rex. Nō ē de⁹ ali⁹ q̄ ita possit saluare.
Et posuit edictū: vt q̄ blasphemā loqueret̄
in deum eoz̄ periret: z dom⁹ e⁹ vastaret̄, z re
stituit eis p̄ncipatū prouinciarum.

Tertia visio danielis. Cap. iii.

Equitur tertia

s

visio danielis: quā nō scripsit
daniel: s; ē epla reḡ quā scri
psit vniuerso regno suo postq̄ de bestia resti
tut⁹ est i hoīem z i regnū. In q̄ p̄dicauit mi
rabilia q̄ fecerat apd̄ eū d̄s excelsus. Forma
aut̄ eplē hec ē quā interseruit daniel op̄i suo.
Ego nabuchodonosor florēs z elat̄ in sup̄
biā: somniū vidi qd̄ p̄terruit me, z vocatis
cūctis sapētib; babilōis solutionē ei⁹ non
indicauerūt mihi donec ingressus ē collega
daniel cui nomē bal
thasar, q̄ h; sp̄ritus
deoz̄ scōz̄: z dixit ei.
Videbā sup̄ stratū
meū, z ecce arbor in
medio terre: p̄ceritas vsq; ad celū, z aspe
ctus ei⁹ vsq; ad terminos t̄re, z esca vniuerso
rū in ea, z sub ea habitabāt aīalia z bestie, z i
ramis ei⁹ volucres: z ex ea vescebat oīs ca
ro, z ecce vigil z san
ctus d̄ celo descēdit
et ait. Succidite ar
borē z ramos z fru
ctus ei⁹ z fugiant ex
ea bestie z volucres.
Verūtamen; germen
ei⁹ in terra sinite, z cū feris ps̄ ei⁹ i herbis ter
re. Cor ei⁹ ab hūano cōmutet̄, z cor fere def
ei: et septem tpa cōmutent̄ sup̄ eā. In senten
tia vigilū decretum est: z petitiō scōz̄ est do
nec cognoscāt viuētes: qm̄ dñaf excelsus in
regno hoīm et cui voluerit dabit illud. Tūc

daniel tacit⁹ cogitabat q̄si hora vna cōturba
tus: qz mala portendebant̄ regi: z ait Tu es
rex arbor illa q̄ inualuit: z p̄rās tua i termi
nis terre, z audisti perurgile sniam altissimi
sup̄ te. Ab hoīb; cūctet̄ te: z cū feris erit habi
tatio tua. Fenū vt bos comedes septē tpa, .ii.
anni mutabunt̄ sup̄ te donec scias qd̄ domi
net̄ excelsus sup̄ regnū hoīm, z relinquet̄ tibi
germen radicis: qz regnū tuū restituet̄ tibi.
Quāobz̄ audī p̄siliū meū. Peccata tua
elemosynis redime: forsitan ignoscet tibi de⁹.
Factū est aut̄ p̄ annū deambulabat rex i au
la z loq̄bat̄ in sp̄u elatōis dicēs. Nōne hec
ē babilon quā edificauī i robore regni et in
gl̄ia decoris mei. Adhuc erat fimo in ore ei⁹
z vox de celo ruit. Tibi d̄ nabuchodonosor
Regnū trāsibit a te: z cū feris habitabis sep
tem tpi; donec scies qd̄ dñaf excelsus in re
gno hoīm. Eadē hora ex hoīb; abiecit̄ est: et
fenū vt bos comedit̄ donec capilli eius cane
scerent in similitudinē aquilaz̄ celerent: et
vngues eius q̄si vngues auis; . Igit̄ post di
es diffinitos a dño: ego nabuchodonosor le
uauī oculos ad celū z sensus meus reddi
t⁹ est mihi: z bñdixi altissimo cui potestas sem
piter na: z nō ē q̄ dicat ei⁹ q̄ sic fecisti. Et re
quissierūt me optimates mei z in regno meo
restitutus sum, z magnificētia amplior: red
dita est mihi. Et hīs apparēt, z epiphanius
attestat̄ qd̄ nō corp̄is mutatiōem sed mentis
alienationē passus est, z ablat⁹ est vniuersi
gue ad loquendū, z herba data est nature ei
bus humane. Et videbat̄ ei qd̄ bos esset i an
teriorib; z in posteriorib; leo f̄m mysterium
tyrannoz̄ q̄ in p̄ma etate voluptatib; dedit̄
z ceruicōsi iugo bestial subduntur. in fine ve
ro interficiūt: diripiunt z p̄culant. Vni
q̄s egrediebantur z videbat̄ eū: solus daniel
nō egrediebatur, qz toto tpe alienatōis eius
orationi p̄ vocabatur, z ad p̄ces eius annū se
ptē q̄s toridē dixit tpa in septē mēses p̄s̄i f̄it.
In q̄b; .xl. dieb; infantā pattebat̄ z per alios
xl. reuersus ad cor hoīs flebat z supplicabat
deo: adeo qd̄ ex nimis̄ fletib; caro oculi ei⁹
facti erāt, z itez̄ p̄ alios .xl. dies vertebant̄ in
infantā donec .vii. mēses p̄plerēt̄. Post q̄ ore
uocat̄ ē: nō tñ reguit, s; statuti sūt p̄ eo .vii. mē
dices, z vsq; ad finē .xii. ānoz̄ p̄niam egit, pa
nē z carnes nō comedēs: z vinū n̄ bibēs. Le
guminib; vtebat̄ z herbis f; p̄siliū danielis
Et cū itez̄ regnasset voluit danielē facere co

herede filioꝝ suoz. Et ait daniel Absit a me
vr patru relinques hereditate in circuncisozu
dons in heres. Hic
dicit iosephus qd
bros hebraicos ipse
greci trāstulit eloqꝝ
Et h mutat Dani
el ordinem hystorie.
Nos aut ordinē p se
qmur.

Est daniel ordinem
hystorie hic mutauit.
D. m̄ vtēs recto or
die enūerat reges ba
bilōis. vt oñdat sub
q viderit. iij. yfionē
scz sub balthasar. v. a
nabucho.

Catalog⁹ regū babilonis. Caplm. V

L mortuus est

nabuchodonosor magn⁹. z reg
uit fil⁹ ei⁹ nabuchodonosor p
eo q de manubijs hostiu tēplū belis magni
fice decorauit. ciuitatē reparas. ita vt nequa
q obidentes valeret flumū auertere. z pat
nis regalibz matorā sup addidit. z i diebz. xv
psimauit. iuxta q lapides posuit grādes in
star montis. z supplāuit arbores. z ortū q
suspectis dicebat. eo q pyroz ei⁹ q i finibz me
die nutrita fuerat. regionē suā alōge videre
desideraret. Hui⁹ meminit megasthenes i li
bro iudicioꝝ. z asserit eū fortitudine z actū
magnitudine herculē transcēdisse Sz z dio
des i libro colontoz. dicit. q iste nabuchodo
nosor obsedit tyru tribz ānis z decē mensibz
Eo mortuo reguit p
eo amilinatapagus. Tyr⁹ insula tūc tps
hic ē eulimoradach fuit. z volebat eā cō
tinuare terre. sz p
qui. xxxvij. anno trās ea alexander hoc cō
migiōis mense. xij. summauit
xxvij. die mēsis suble
uauit caput ioachim
regis iuda de carcere. et posuit thronū ei⁹ su
per thronū regū qui erant cū eo in babilone
et comedebat corā rege cūctis diebz vite sue
et hāc fecit cū eo misericōiam. qz pater ei⁹ non
seruauerat ei fidem Tradit tū quidā q eull
moradach frater minorz nabuchodonosor.
in diebz eiectiōis paterne. multa egit ipse in
terra. et patre restituito accusatus apd eū mis
sus ē in carcerē. vbi ioachi erat vsqz ad mor
tē fratris sui. Cūqz regre cepisset. eleuauit io
achim quē locū habuerat i carcere. tūc esqz
ne resurgeret pater su⁹ q de bestia redierat i
boiem psuluit ioachim Ad cui⁹ psillū cada
uer part⁹ sui effossum diuisit i. ccc. pres. z de
dit eas trecēz vulturibz. Et ait ad eū ioachi

Nō resurget pater tu⁹ nisi redeant vultures
in vni. Hic habuit tres filios. egeffariū. q z
regufar dicit⁹ est. et labosardochū. et nabar q
balthasar cognoiat⁹ ē ad quē post regna fra
trū regnū deuolutū est.

Quarta visio danielis. Caplm. VI

Equitur quar

ta
visio danielis. nō fm ordinē libri
ei⁹ sz fm hystoria. i q vidit fm is
magines qtuoz bestiaz qtuoz reg q vidit
nabucho. i statua qdriformi. sz addituz ē de
antichristo et die iudiciū. Porro anno pmo
balthasar vidit daniel somniū. cui⁹ summa
scribes ait Videbā. et ecce qtuoz venti pu
gnabāt i medio mari Hēsūt āgelice prātes
q laborāt p regnis mūdi qbz psūt. et qtuoz
bestie ascēdebāt dō mari. pma qsi leena. z ha
bebat alas aqle Et auulse sūt ale ei⁹ z sblata
ē de tra. z sup pedes qsi hō stetit. z cor ei⁹ da
tū est ei. Hoc ē regnū assyrioz qd ppar leez
ne. ppter violētiā et libidiō ipatientiā. qz leena
sp in colū gestit. Alas aqle habuit ppter lōge
uitatē. Nā in scōa etate inchoās sub saruch
pano abrae. et descēdit vsqz ad qnra sub bal
thasar. Nā autē ale auulse sunt z stetit vt hō
et cor ei datū est. ad delectationē nabucho. rez
spicit et restitūtoz. Scōa bestia silis vzo i
pte et tres ordines dentū erant in ore eius.
et in dentibz eius pncipes tres. et dicebāt ei
Surge comede carnes plurimas hoc est re
gnū per sariū. qd cōparat vzo ppter patientiā
am laboris et vici⁹ pccatē. Nā p pulmento
sale vtebant et cardamomo: sed silis fuit vzo
so in pte. nō ex toto. qz in plm dei nihil cru
deliter egit. vñ in zacharia dicunt equi albi.
Tres ordines den
tūz habuit. id ē tria
regna in pncipio sui
medoz. psaz. et chal
deoz. vel tres princ
pes habuit sup cen
tum viginti satrapas. Q dicebāt ei. comede
carnes plurimas. hoc referi ad asuerū. cui
dixit aman vt occideret indeos. Tertia be
stia qsi pardus. et habebat alas autis. z qtu
oz capita erāt in ea: z ptās data est ei. hoc est
regnū grecoꝝ. qd cōparat pardo q saltu rus
it in mortē ppter impetū alexandri. Et varij
colores: diuersa sub eo reg significat. Alas
habuit. qz nihil velocius victoria alexandri

Vertical text on the right edge of the page, possibly a library stamp or marginal note.